

Ignasi Aldomà Buixadé

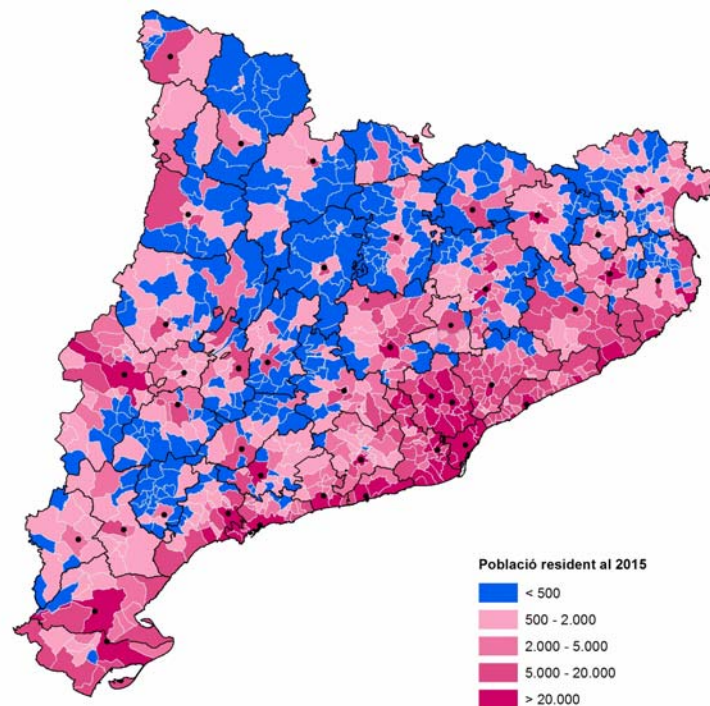
La crisi econòmica ha traslladat la pressió sobre tot allò que és petit també a l'administració pública.

La crisi immobiliària posà el focus sobre les petites institucions de crèdit, que pagaren els plats trencats de la crisi i hem assistit a una concentració bancària sense precedents.

Automàticament, l'estat, que ha hagut de socórrer els bancs, ha augmentat el seu endeutament fins a límits (insuportables). Automàticament l'estat gira el focus cap al dèficit de totes les administracions i el fixa en aquelles que pot incidir més fàcilment, les administracions locals (que en conjunt no es troben especialment endeutades).

Després de globus sonda sobre la desaparició dels ajuntaments de menys de 20.000 habitants, la LRSAL ferma de prop i ataca les competències d'aquests ajuntaments petits (tots els de Lleida menys la capital). Per la mateixa inconsistència de les seves propostes, la LRSAL no tira endavant pràcticament res del plantejat: tot just un major control dels comptes (que en alguns aspectes es pot considerar positiu).

Gràfic 1. Demografia municipal, 2015

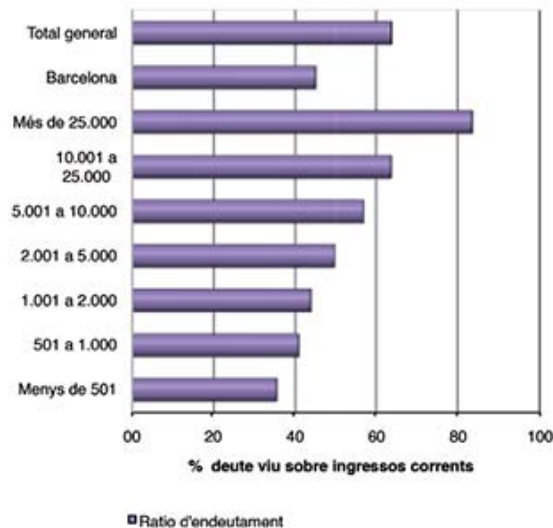
Font: base de dades Idescat

Però, en un context d'endeutament de les administracions públiques creixent (no és culpa de les administracions locals, però estan en el paquet), l'espasa de Damocles de les reformes continua penjant. I l'amenaça per als ajuntaments petits

és ben viva: la lògica econòmica de les economies d'escala serveix per justificar la concentració del poder econòmic i polític.

Però els estudis ens demostren que són precisament els ajuntaments petits els qui es troben més sanejats. I la relació és precisament a la inversa: com més petits, menys endeutament i més autofinançament.

Gràfic 2. Endeutament municipal, ràtio d'endeutament 2014

Font: Atlas de la nova ruralitat. Actualitat del món rural, Fundació del Món Rural, 2015

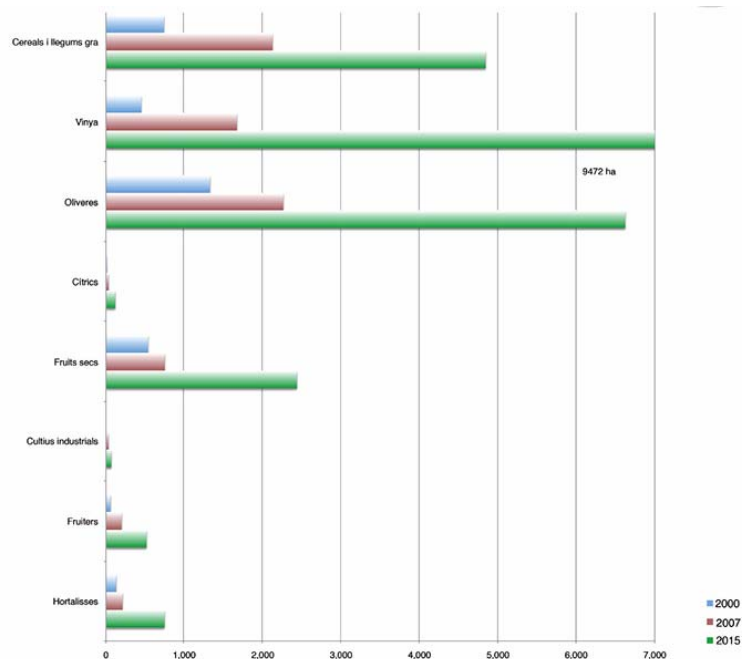
Algú pot dir que és lògic: els petits tenen també menys capacitat d'endeutar-se i fer bestieses. Jo diria que són més conscients dels propis números i que poden practicar una política de responsabilitat. I aquesta és la clau també del seu futur, que al meu entendre passa per quatre línies de treball

1. Ajustar-se als propis recursos: ajustar la càrrega impositiva a les necessitats dels seus habitants.
2. Col·laborar lliurement amb les administracions veïnes per prestar serveis. No per ser petits, es donen pitjors serveis. Naturalment no es poden donar determinats serveis: s'ha d'anar a la piscina coberta de la ciutat veïna. Però els mínims es troben perfectament coberts, i això és en bona part gràcies a la col·laboració (Consells Comarcals, mancomunitats,...) que constitueixen la clau de volta de la incorporació de nous i millors serveis.
3. La participació voluntària en els actes i feines del poble. Els regidors són els representants i, sobretot, els principals activistes col·lectius. Però tothom ha de col·laborar i els més petits ho tenen encara més fàcil.
4. Estimular el desenvolupament general de les comunitats locals. L'ajuntament o l'entitat local menor no solament presta serveis i cobreix necessitats, sinó que dinamitza econòmicament i socialment les comunitats locals. D'entrada, el dinamisme ja només existeix pel fet que els serveis es mantenen a proximitat dels veïns (generació d'ocupació i economies directes). Després, l'administració local contribueix al creixement de la

mateixa economia local: mantenint atractius turístics, incorporant noves activitats (aprofitament dels propis recursos), captant noves activitats i empreses, promocionant la pròpia localitat a l'exterior,... És el que ja es fa i que mai es farà prou si atenem als potencials existents.

Aquest quart punt obre, per altra part, un gran ventall de possibilitats prou específiques per les petites comunitats de la Catalunya interior, per aquests municipis que no arriben als 500 habitants i que serveixen el teixit humà de la Catalunya rural.

Gràfic 3. Creixement de l'agricultura ecològica en hectàrees, 2000-2015

Font: Atlas de la nova ruralitat. Actualitat del món rural, Fundació del Món Rural, 2015

Reivindicar, precisament, el petit és bonic per quatre raons, que són quatre grans oportunitats per aquestes comunitats locals:

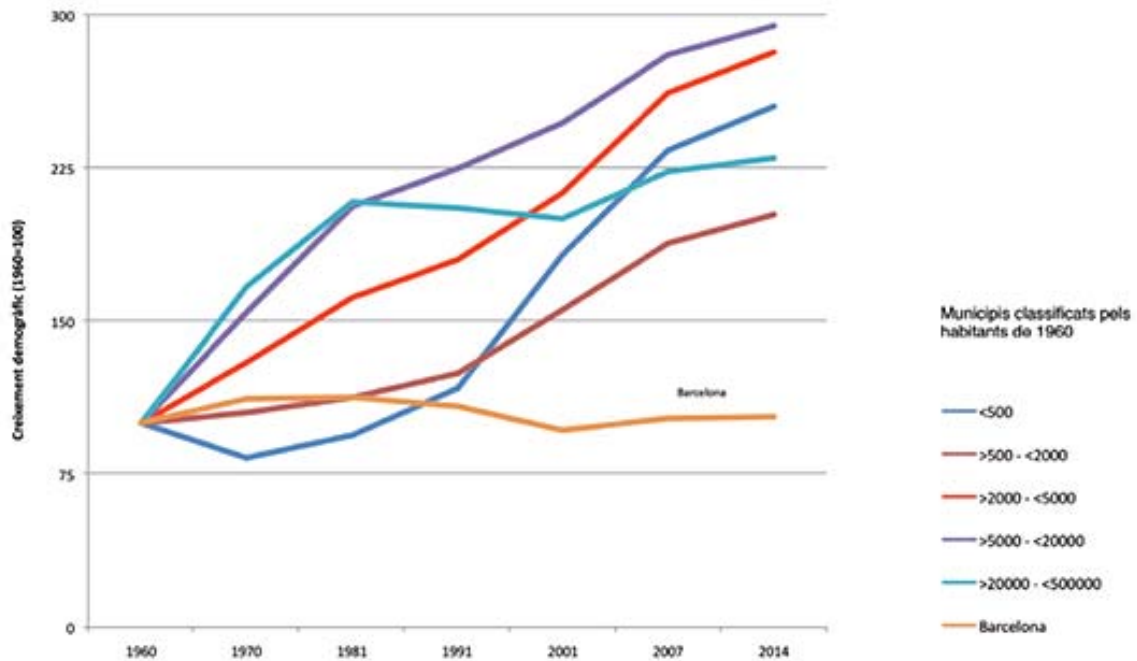
1. Preservar l'equilibri d'allò que és petit i ben integrat en l'entorn. Si l'emigració o l'estancament ha estat la desgràcia del passat, almenys aquesta ha afavorit el manteniment d'un medi natural i uns pobles sense greus impactes i transformacions i ben inserits en l'entorn, que ara constitueixen la base d'un atractiu especial i únic.
2. Oferir una qualitat de vida específica lligada al valor del propi medi natural, les facilitats d'una vida inserida en el camp, la pau i la tranquil·litat, la proximitat i el caliu humà,... : són les condicions de l'atracció turística i la implantació de nous habitants indispensables per mantenir actives aquestes àrees.
3. En relació amb les anteriors singularitats, treure profit dels molts recursos locals amb ofertes i productes ben elaborats i fruit del treball honest. Aquestes àrees tenen un avantatge especial: l'oportunitat de relacionar el

producte elaborat amb un territori únic i unes persones properes i conegudes.

4. Sense renunciar a les condicions anteriors, desenvolupar l'economia de serveis a base d'aprofitar la millora de les comunicacions reals i virtuals d'aquests territoris interiors.

Parlem d'oportunitats, però parlem de realitats, que ens mostra precisament l'evolució d'aquests darrers anys de crisi.

Gràfic 4. Creixement per gruix municipal - favorables també les xifres d'atur

Font: Atlas de la nova ruralitat. Actualitat del món rural, Fundació del Món Rural, 2015

Bé!, i a arremangar-se que tot això no es pot donar tampoc per fet!

Està bé ser d'un petit poble i cal estar ben orgullós de ser-ho. Però tampoc hi ha cap garantia que un micropoble deixi de ser un poble i acabi desapareixent, com ja ha passat en el passat.

Cal treballar de fort en les línies apuntades; no rebutjar ningú i arriscar-se mínimament per no caure en l'espiral de l'abandó: no baixar d'aquests cinquanta habitants que sovint els sociòlegs han situat com el llindar mínim per a tenir una comunitat mínimament diversa i solidària (les regles tampoc són estrictes).

... aquesta és la línia d'oportunitats i treballs que els petits pobles tenen per endavant i la que marca un horitzó molt esperançador de futur.